

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Τμήμα Λογιστικής και
Χρηματοοικονομικής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ & Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΗΣ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ»**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: Νικολοπούλου Βάια (Α.Μ. 12182)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Συκιανάκης Νικόλαος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη εργασία που ακολουθεί αναπτύσσετε η έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής ευθύνης, γίνεται ιστορική αναφορά στην εξέλιξη της έννοιας καθώς και ο εννοιολογικός προσδιορισμός της από τη δεκαετία του 1950 έως και σήμερα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες σε διεθνές, ευρωπαϊκό και ελληνικό επίπεδο και ορισμένα από τα πρότυπα και τις διατάξεις που ορίστηκαν για να προάγουν και να υποστηρίξουν την έννοια. Επίσης αναφέρονται παγκόσμιες διακηρύξεις και συνέδρια που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια των ετών, οι στόχοι που τέθηκαν πως διαφοροποιήθηκαν και προσαρμόστηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες και τους προβληματισμούς της κάθε εποχής. Ακολουθεί μελέτη πάνω σε τρεις μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις ενέργειας, ΗΡΩΝ, ELPEDISON και PROTERGIA, πως αυτές έχουν ενσωματώσει την Εταιρική κοινωνική ευθύνη στη δραστηριότητα τους, ποιές είναι οι δράσεις τους και ο τρόπος που προβάλλουν την εταιρική τους υπευθυνότητα στο κοινό.

Πίνακας περιεχομένων

- Εισαγωγή	σελ.4
-1^ο Κεφάλαιο – Ιστορική Εξέλιξη & Θεωρητικός Προσδιορισμός της ΕΚΕ	σελ.7
1.1 Δεκαετίες 1950-1960	σελ.7
1.2 Δεκαετία 1970	σελ.7
1.3 Δεκαετία 1980	σελ.8
1.4 Δεκαετία 1990	σελ.9
1.5 Δεκαετία 2000 έως Σήμερα	σελ.11
- <u>2ο Κεφάλαιο – Τρόποι εφαρμογής της ΕΚΕ – Φορείς & Πρότυπα</u>	σελ.15
2.1. Η τριμερής διάσταση της ΕΚΕ	σελ.16
2.1.α – Κοινωνική Διάσταση	σελ.16
2.1.β – Περιβαλλοντική Διάσταση	σελ.17
2.1.γ – Οικονομική Διάσταση	σελ.18
2.2. Θεσμοί, Πρότυπα και Πρωτοβουλίες σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές Επίπεδο	σελ.18
2.2.α – Οικουμενικό Σύμφωνο Η.Ε.	σελ.19
2.2.β – Τριμερής διακήρυξη αρχών για πολυεθνικές επιχειρήσεις και κοινωνική πολιτική	σελ.19
2.2.γ – Κατευθυντήριες Γραμμές ΟΟΣΑ	σελ.19
2.2.δ – Άλλες πρωτοβουλίες και Διασκέψεις	σελ.20
2.3 – Βιώσιμη Ανάπτυξη – Ατζέντα 2030	σελ.21
2.4 – Η ΕΚΕ στη Ελλάδα	σελ.23
- <u>3ο Κεφάλαιο – Η ΕΚΕ στις ελληνικές εταιρείες Ενέργειας</u>	σελ.25
3.1 ΗΡΩΝ	σελ.25
3.2 ELPEDISON	σελ.27
3.3 PROTARGIA- ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	σελ.29
- Συμπεράσματα	σελ.36
- Βιβλιογραφία	Σελ.38

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διανύοντας μια πολύ ιδιαίτερη εποχή, με πολλές δοκιμασίες, δυσκολίες και πρωτόγνωρες καταστάσεις σε εγχώριο αλλά και παγκόσμιο επίπεδο, σε όλους τους τομείς της κοινωνίας, έχουμε οδηγηθεί στο να προσαρμοστούμε και να βρούμε λύσεις και εναλλακτικές πρακτικές ώστε να βιώνουμε πιο ομαλά, να συνυπάρχουμε και να εξελισσόμαστε στη νέα τάξη πραγμάτων. Στην παρούσα εργασία γίνεται ανάλυση για την έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που η ανάπτυξη της συνδέεται άμεσα με την κατάσταση αυτή.

[... Φανταστείτε για μια στιγμή να ορίζατε την ευτυχία σας με βάση τον σύνδεσμο και όχι τον διαχωρισμό σας από το σύνολο. Μήπως τότε δεν θα χρειαζόταν να βρείτε τη θέση σας στον κόσμο για να νιώσετε ευτυχισμένοι; Μήπως θα ήσαστε ήδη μέρος ενός συνόλου που έχει σημασία; ...]

Το παραπάνω απόσπασμα είναι από το βιβλίο «Ο 5 κλέφτες της ευτυχίας» του συγγραφέα John Izzo ο οποίος για περισσότερα από είκοσι πέντε χρόνια υπήρξε πρωτοπόρος στη δημιουργία επιτυχημένων επιχειρήσεων και σε πρωτοποριακές εργασιακές δράσεις. Επίσης ασχολήθηκε με την εμπλοκή των εργαζομένων και την κοινωνική ευθύνη στο βιβλίο του «Awakening Corporate Soul» (1994), ακόμα υπήρξε σύμβουλος σε πάνω από πεντακόσιες επιχειρήσεις όπως IBM, Qantas, Mayo Clinic, Verizon, RBC, DuPont, Microsoft, MacDonalds.

Το απόσπασμα του βιβλίου που αναφέρεται παραπάνω ουσιαστικά προσπαθεί να περιγράψει ότι το να φτάσει κάποιος στην ευτυχία δεν χρειάζεται να ξεχωρίζει τον εαυτό του από το σύνολο αλλά ότι η ευτυχία έρχεται όταν αντιλαμβανόμαστε ότι είμαστε μέρος ενός συνόλου και πράττουμε συλλογικά για το κοινό καλό. Κάπως έτσι συνδέεται η ατομική ευθύνη με την ομαδική κοινωνική ευθύνη αυτών που είναι μέρος του ευρύτερου συνόλου, όπως είναι οι επιχειρήσεις, η κοινωνία και ολόκληρος ο κόσμος. Δρώντας λοιπόν μια επιχείρηση στα πλαίσια κοινωνικής ευθύνης συμβάλει στο κοινό καλό και δεν μένει παρά να της ‘επιστραφεί’ το καλό από το ευρύτερο σύνολο. Στη συνέχεια αναδεικνύεται πόσο σημαντική είναι η έννοια της Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για όλο το κοινωνικό σύνολο, πόσο επίκαιρη είναι και πως μπορεί να βελτιώσει το βιοτικό και κοινωνικό επίπεδο όλων για τώρα αλλά και για τον μέλλον.

Η Εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι μία έννοια που ξεκίνησε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, παρόλο που υπάρχουν αναφορές όπως η Βρετανική προσέγγιση που υποστηρίζει ότι αυτή η έννοια υπάρχει από όταν δημιουργήθηκαν εταιρείες και βασίζεται σε κάποια γεγονότα που είχαν διαπραχθεί από την East India Company κατά τον 17^ο αιώνα, καθώς και το ότι υπήρχε παράδοση γενναιόδωρης αγαθοεργίας εκ μέρους της κεφαλαιοκρατίας στο Ηνωμένο Βασίλειο επί 150 χρόνια (Henriques A. 2003) , ωστόσο η ευρύτερη προσέγγιση της Εταιρικής κοινωνικής Ευθύνης διαπιστώνεται ουσιαστικά στις αρχές του 1970.

Σε συνέχεια της ιστορικής αναφοράς , σύμφωνα με το πότε εμφανίστηκε η έννοια της Εταιρικής κοινωνικής Ευθύνης, ακολουθούν κάποιες προσεγγίσεις για την εξέλιξη της ΕΚΕ αλλά και για τον προσδιορισμό της έννοιας, καθώς υπάρχουν αρκετές είτε σε βιβλία είτε σε διάφορα άρθρα και παρουσιάζεται σαν μια πολύπλοκη έννοια που δεν έχει οριστεί απόλυτα και ότι μπορεί να ερμηνευτεί με διάφορους τρόπους.

Σύμφωνα με τη «Πράσινη Βίβλο» (Βρυξέλλες, 18.7.2001) μέρη από δυο προσεγγίσεις αναφέρουν ότι [...οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη...] και ότι [...τα να είναι κάποιος κοινωνικά υπεύθυνος δε σημαίνει μόνον ότι εκπληρώνει πλήρως τις νομικές υποχρεώσεις του, αλλά και ότι υπερβαίνει τα όρια της τήρησης του νόμου επενδύοντας 'περισσότερο' στο ανθρώπινο δυναμικό, στο περιβάλλον και στις σχέσεις του με τα ενδιαφερόμενα μέρη...].

Μία βασική θεωρία στην οποία στηρίζεται η Εταιρική κοινωνική ευθύνη, είναι η θεωρία των ενδιαφερόμενων μερών, την οποία ανέπτυξε ο Έντουαρντ Φρίμαν (The Stakeholders Theory). Η θεωρία των ενδιαφερόμενων μερών διαχωρίζεται σε τρεις κατηγορίες, την οργανωτική, την οικονομική και την κοινωνική. Αντίστοιχα και η Εταιρική κοινωνική ευθύνη ακολουθεί αυτές της τρεις κατηγορίες, ώστε να αναπτυχθούν πλάνα υπεύθυνων δράσεων. Ουσιαστικά η Οργανωτική κατηγορία είναι εσωτερικά προς την εταιρεία, όπως είναι οι εργαζόμενοι, διοικητικά στελέχη, σύλλογοι και μέτοχοι, η Οικονομική κατηγορία είναι εξωτερικά προς την εταιρεία και είναι οι πελάτες, οι πιστωτές, οι προμηθευτές και τέλος στη τρίτη κατηγορία, την κοινωνική που εμπεριέχονται η κυβέρνηση, διάφορες κοινότητες, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και το περιβάλλον. Όλα αυτά που προαναφέρθηκαν, κατά τη διάρκεια

των ετών από όταν «γεννήθηκε» η έννοια της Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για να μπορέσουν να γίνουν πιο συγκεκριμένα, να μετρηθούν και να αξιολογηθούν θεσπίστηκαν και επικυρώθηκαν από διάφορους φορείς και πρότυπα, με διάφορες διακηρύξεις και πρωτοβουλίες που οργανώθηκαν για να προάγουν και να κοινοποιήσουν τις αξίες και τους τρόπους δράσης της Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Στη συνέχεια της μελέτης για την Εταιρική κοινωνική ευθύνη, γίνονται ακόμα πιο αναλυτικές αναφορές περί ορισμού της, εξετάζονται διάφορες θεωρίες και πεποιθήσεις, αναφέρονται αναλυτικά οι θεσμοί και οι φορείς που ασχολούνται να προάγουν την έννοια αυτή και τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί. Επίσης γίνεται αναφορά σε Διεθνές, Ευρωπαϊκό και εγχώριο επίπεδο, πώς αναπτύσσεται και εφαρμόζεται η Εταιρική κοινωνική ευθύνη ανά δεκαετία από το 1950 μέχρι και σήμερα. Ακόμα παρουσιάζονται και αναλύονται οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες τριών ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας.

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΚΕ – ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

1.1. Δεκαετίες 1950-1960

« Η υπευθυνότητα αναφέρεται στην υποχρέωση των επιχειρηματιών να επιδιώκουν εκείνες τις πολιτικές, να λαμβάνουν εκείνες τις αποφάσεις ή να ακολουθούν εκείνες τις γραμμές δράσης, που είναι αποδεκτές σύμφωνα με τους στόχους και τις αξίες της κοινωνίας μας» (Bowen H.1953). Για πολλούς ο Χάουαρντ Μπούουεν θεωρείται ο πατέρας της Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Μέχρι τη δεκαετία του 1950 η φιλανθρωπία ήταν το μοναδικό στοιχείο κοινωνικής προσφοράς των επιχειρήσεων, το 1953 με τη δημοσίευση του βιβλίου του Χάουαρντ Μπούουεν «Social Responsibilities of the Businessman» γίνεται πιο συνειδητή η ανάμιξη που έχουν οι επιχειρήσεις στην κοινωνία, επίσης την ίδια χρονιά, ο όρος «κοινωνική ευθύνη» μετονομάζεται σε «εταιρική κοινωνική ευθύνη» και αρχίζει μία νέα περίοδος που η επιχειρηματικότητα έχει σημαντικό ρόλο στο κοινωνικό περιβάλλον. Παρόλο που σε αυτή τη δεκαετία οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες κοινωνικής ευθύνης γίνονται περιστασιακά και κυρίως για την υποστήριξη μεγάλων κοινωφελών οργανισμών.

Τη δεκαετία του 1960 υπάρχει μία μικρή διαφοροποίηση στην προσέγγιση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι δράσεις της δεν έχουν άμεση συνάφεια με τα οικονομικά και τεχνικά συμφέροντα των επιχειρήσεων, ωστόσο δεν υπάρχει ιδιαίτερη διαφοροποίηση σε σχέση με τη προηγούμενη δεκαετία στον τρόπο δράσης που είναι η φιλανθρωπία, απλώς αρχίζει να επεκτείνεται και σε άλλους τομείς της κοινωνίας όπως την υγεία, τον πολιτισμό και τις τέχνες.

1.2. Δεκαετία 1970

Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα τη δεκαετία του 1970 ξεκίνησε πιο ουσιαστικά να αναπτύσσεται η θεωρητική προσέγγιση της ΕΚΕ, κάτι το οποίο ήταν κάπως περίπλοκο γιατί δεν ήταν ξεκάθαρος ο ορισμός της. Σε αυτή τη δεκαετία λοιπόν, λαμβάνουν χώρα πολλές έρευνες για την ΕΚΕ, παρά τις δράσεις που αναπτύσσονται σε περιορισμένο βαθμό. Κάποιες από τις θέσεις των μελετητών υποστηρίζουν ότι

«μια κοινωνικά υπεύθυνη επιχείρηση είναι αυτή, η ανώτατη διοίκηση της οποίας ισορροπεί ένα συνδυασμό διαφορετικών συμφερόντων. Η επιχείρηση δεν έχει ως μοναδικό κίνητρο την απόκτηση μεγαλύτερων κερδών για τους μετόχους της, αλλά λαμβάνει υπόψη της τους εργαζόμενους, τους προμηθευτές, τους εμπόρους, της τοπικές κοινότητες και το έθνος» (Johnson, 1971), αυτός ο ορισμός θεωρείται και ως πρώτος ορισμός των «ενδιαφερόμενων μερών». Την ίδια χρονιά ακόμα μία αναφορά από τον Steiner, υποστηρίζει ότι «η επιχείρηση είναι και πρέπει να παραμείνει ως ένας οικονομικός θεσμός, με την υποχρέωση όμως να βοηθάει την κοινωνία να πετυχαίνει τους βασικούς της στόχους» και με αυτό ο όρος μετατοπίζεται για πρώτη φορά προς τη μορφή της υποχρέωσης παρά της φιλανθρωπίας. Μετά από τις δύο θεωρίες που αναφέραμε, την ίδια δεκαετία αναπτύσσεται από τον οικονομολόγο Milton Friedman μια εκ διαμέτρου αντίθετη άποψη για την ΕΚΕ που ουσιαστικά υποστηρίζει ότι μια επιχείρηση πρέπει να συμμετέχει στον ελεύθερο ανταγωνισμό και απλώς να λαμβάνει μέτρα για αποφυγή οικονομικής εξαπάτησης.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι η έννοια της ΕΚΕ σε όλη τη δεκαετία του '70 παραμένει σε θεωρητικό επίπεδο και δεν αναπτύσσονται ιδιαίτερες δράσεις, σε αντίθεση με την επόμενη δεκαετία, που η προσέγγιση αρχίζει να γίνεται πιο εμπειρική και να διερευνούνται συγκεκριμένες κοινωνικές δράσεις επιχειρήσεων, επίσης μελετάται η ΕΚΕ ως διοικητική διαδικασία της επιχείρησης και παρατηρείται ότι το ενδιαφέρον περιλαμβάνει ζητήματα όπως η μόλυνση του περιβάλλοντος, η ασφάλεια και η υγεία εργαζομένων, η ποιότητα εργασιακής ζωής, οι διακρίσεις στο εργασιακό περιβάλλον, η υποβάθμιση περιβάλλοντος και οι κακές πρακτικές μεγάλων εταιρειών.

1.3. Δεκαετία 1980

Το 1987 έλαβε χώρα η πρώτη διάσκεψη για τη βιωσιμότητα από την Παγκόσμια επιτροπή Περιβάλλοντος και ανάπτυξης. Η Γκρό Χάρλεμ Μπρούντλαν που θεωρήθηκε «μητέρα της βιώσιμης ανάπτυξης» που τότε διένυε τη μια από τις τρεις θητείες της ως πρωθυπουργός της Νορβηγίας, μαζί με μια διεθνή ομάδα πολιτικών και άλλων ειδικών στο περιβάλλον και την ανάπτυξη, παρουσίασαν την έκθεσή που είναι γνωστή και ως «Το κοινό μας μέλλον». Με την έκθεση αυτή προσπάθησαν να στρέψουν την προσοχή του κόσμου στο ότι η οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να είναι βιώσιμη, χωρίς να εξαντλεί τους φυσικούς πόρους ή να λειτουργεί εις βάρος του

περιβάλλοντος, και ότι θα πρέπει να εκπληρώνονται οι τρέχουσες ανάγκες χωρίς να διακινδυνεύετε η δυνατότητα να εκπληρώνουν τις ανάγκες τους οι μελλοντικές γενεές.

Επίσης το 1989 ιδρύθηκε ο Συνασπισμός για τις Περιβαλλοντικά Υπεύθυνες Οικονομίες (Coalition for Environmentally Responsible Economies - C.E.R.E.S.) ο οποίος αποτελείται από επενδυτές, δημόσιους συνταξιοδοτικούς φορείς, ιδρύματα, εργατικά σωματεία, περιβαλλοντικές, θρησκευτικές και άλλες ομάδες που αγωνίζονται για το κοινό συμφέρον. Πρεσβεύει ότι η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα για να είναι βιώσιμη, θα πρέπει να είναι περιβαλλοντικά υπεύθυνη. Αποστολή του είναι να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να υποστηρίξουν και να εφαρμόσουν τις αρχές του. Αυτό έχει σαν συνέπεια τη δέσμευση, από την πλευρά των επιχειρήσεων, για συνεχή περιβαλλοντική βελτίωση και ανάληψη των ευθυνών για τις επιπτώσεις που έχουν οι δραστηριότητες τους στο περιβάλλον. (CSR Hellas, 2014)

1.4. Δεκαετία 1990

Ακολουθεί η δεκαετία του 1990 όπου η έννοια παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις, εφαρμόζεται εκτενώς ως πρακτική από τις επιχειρήσεις και λόγω παγκοσμιοποίησης αναπτύσσονται και άλλες έννοιες σχετικές με την ΕΚΕ. Επίσης παρατηρείται ο συσχετισμός της εταιρικής υπευθυνότητας με τις οικονομικές επιδόσεις των επιχειρήσεων, εμφανίζονται εντονότερα παροχές προς την κοινωνία και ορίζονται στις επιχειρήσεις συγκεκριμένα άτομα που ασχολούνται με το κομμάτι αυτό. Γενικότερα με διάφορες δράσεις ΕΚΕ όπως δωρεές και διαχείριση διάφορων κοινωνικών θεμάτων επεκτείνεται η έννοια και αρχίζει να γίνεται εμφανής στο κοινωνικό σύνολο.

Το 1992 ιδρύθηκε το Παγκόσμιο Επιχειρηματικό Συμβούλιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (World Business Council for Sustainable Development -WBCSD), και είναι ένας φορέας αποτελούμενος από περίπου 200 εταιρείες, το οποίο ασχολείται αποκλειστικά με την αειφόρο ανάπτυξη στον τομέα των επιχειρήσεων. Το συμβούλιο παρέχει μια πλατφόρμα για τις εταιρείες προκειμένου να διερευνήσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, να ανταλλάξουν γνώσεις, εμπειρίες και βέλτιστες πρακτικές. Επιπλέον

μπορούν να υποστηρίξουν τις θέσεις τους σε διάφορα φόρουμ, σε συνεργασία με κυβερνήσεις, μη κυβερνητικούς και διακυβερνητικούς οργανισμούς. Τα μέλη του προέρχονται από περισσότερες από 35 χώρες και 20 κύριους βιομηχανικούς κλάδους. Το Συμβούλιο, επίσης, ωφελείται από ένα παγκόσμιο δίκτυο, αποτελούμενο από περίπου 55 εθνικά και περιφερειακά συμβούλια επιχειρήσεων και περιφερειακών εταιρών. Επίσης το 1992 συστάθηκε η μη κερδοσκοπική οργάνωση «Επιχείρηση για την Κοινωνική Ευθύνη» (Business for Social Responsibility) που είχε σκοπό να στηρίξει στελέχη των επιχειρήσεων που είχαν αρμοδιότητες σχετικές με την ΕΚΕ.

Στη συνέχεια τον Μάιο του 1994 μια ομάδα Ευρωπαίων Επιχειρηματιών και Διευθυντών επιχειρήσεων υπέγραψε την «Ευρωπαϊκή Διακήρυξη των Επιχειρήσεων κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού», με στόχο την ανεύρεση τρόπων για προαγωγή της κοινωνικής τους υπευθυνότητας. Αποτέλεσμα αυτής της Διακήρυξης ήταν η δημιουργία το 1995 του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρήσεων για τη Κοινωνική Συνοχή (EBNSC). Ένας από τους βασικούς στόχους του Δικτύου αυτού ήταν και η υποστήριξη δημιουργίας αντίστοιχων Εθνικών Δικτύων.

Στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1996 το Εμπορικό και Βιομηχανικό επιμελητήριο Αθηνών, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο, διοργάνωσε ημερίδα με σκοπό τη παρουσίαση σε μεγάλες Ελληνικές επιχειρήσεις των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Δικτύου προκειμένου στη συνέχεια να διερευνηθεί η δυνατότητα ίδρυσης και Ελληνικού Δικτύου επιχειρήσεων για τη κοινωνική συνοχή, αντίστοιχου με το ευρωπαϊκό. Στην εκδήλωση συμμετείχαν 18 μεγάλες ελληνικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις και εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Δικτύου. Οι 18 εταιρίες που έλαβαν μέρος στην ημερίδα ήταν: Τσιμέντα TITAN A.E.- Βωζίτες Παρνασσού A.E.- Interamerican A.E.- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος A.E. – Levi Strauss Hellas- Βιογάλλο A.E.- Triumph International A.G.- ΔΕΛΤΑ A.E.- Γιώτης A.E. – Ελληνική Εταιρία Εμφιαλώσεων 3E A.E. – Siemens A.E. – Αθηναϊκή Ζυθοποιία A.E.- Tasty Foods A.E.- Αθηναϊκή Χαρτοποιία A.E. – Μπισκότα Παπαδοπούλου A.E.- ΦΑΓΕ A.E.- Allianz A.E.- FANCO A.E.

Στη συνέχεια το 1998 το Διεθνές επιχειρηματικό συμβούλιο διεξήγαγε έρευνα για τον προσδιορισμό του όρου της ΕΚΕ στο Βέλγιο και την Ολλανδία, όπου αποδόθηκε η έννοια της διαρκούς δέσμευσης των επιχειρήσεων για ηθική συμπεριφορά και συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής

των εργαζομένων και των οικογενειών τους, της τοπικής κοινότητας αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Ακολουθεί το 1999 και οι αρχικές κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία του καταναλωτή εμπλουτίστηκαν, από αυτές που είχαν υιοθετηθεί στη γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 9 Απριλίου 1985. Αυτές οι οδηγίες περιέχουν ένα πλαίσιο για τις κυβερνήσεις, κυρίως αυτές των αναπτυσσόμενων χωρών, ώστε να μπορούν να επεξεργάζονται και να ενδυναμώνουν τις πολιτικές προστασίας των καταναλωτών και τη νομοθεσία τους γενικότερα, επιπλέον έχουν σκοπό να ενθαρρύνουν τη κρατική συμβολή σε αυτόν τον τομέα. Την ίδια χρονιά επίσης δημιουργήθηκε η Ένωση για τη Δίκαιη Εργασία (Fair Labor Association) και όρισε Κώδικα συμπεριφοράς στο χώρο εργασίας.

Ταυτόχρονα στην Ελλάδα στέλεχος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κοινωνικής συνοχής (EBNSC) ανέλαβε νέα πρωτοβουλία και για σύσταση Ελληνικού Δικτύου. Στο πλαίσιο αυτό διοργανώθηκε στο Εμπορικό και Βιομηχανικό επιμελητήριο εκδήλωση με τη συμμετοχή των εκπροσώπων του EBNSC, 12 επιχειρήσεων και τριών συλλογικών φορέων (ΕΒΕΑ, ΣΕΒ και ΣΒΒΕ). Ακολούθησε η δημιουργία ολιγομελούς συντονιστικής επιτροπής για τη δημιουργία Ελληνικού Δικτύου. Το Νοέμβριο του ίδιου χρόνου, δεκατρείς Ελληνικές επιχειρήσεις μαζί με τρεις πιο πάνω συλλογικούς επιχειρηματικούς φορείς κατέληξαν στην υπογραφή της διακήρυξης για την ίδρυση του. Το σχετικό καταστατικό της Αστικής-Μη κερδοσκοπικής εταιρίας κατατέθηκε στο πρωτοδικείο Αθηνών τον Ιούνιο του 2000, έκτοτε τροποποιήθηκε δύο φορές. Με τη 1η τροποποίηση του καταστατικού άλλαξε και η ονομασία του Δικτύου σε «Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη». Με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μελών του της 27ης Νοεμβρίου 2002 το Δίκτυο άλλαξε τη νομική του μορφή σε μη κερδοσκοπικό σωματείο.

1.5. Δεκαετία 2000 έως Σήμερα

Περνώντας τώρα στη νέα χιλιετία του 2000, ένα πολύ μεγάλο βήμα για την ΕΚΕ στην Ε.Ε. έκανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη δημοσίευση της Πράσινης Βίβλου το 2001, με τίτλο «Πρόωθηση ενός Ευρωπαϊκού πλαισίου για τη ΕΚΕ», σε αυτήν εμπεριέχονται διάφορες προσεγγίσεις, για τον προσδιορισμό του όρου της ΕΚΕ και πέρα από αυτό θέτει βασικά θεμέλια για την εφαρμογή της ΕΚΕ σε ευρωπαϊκό

επίπεδο. Επίσης αυτή η δημοσίευση ήρθε να ενισχύσει και τις θέσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας της ίδιας χρονιάς, όπου προσεγγίζει τις επιχειρήσεις για την εφαρμογή πρακτικών για τη δια βίου μάθηση, την οργάνωση της εργασίας, την παροχή ίσων ευκαιριών, την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων και τη βιώσιμη ανάπτυξη, Αλλά και τις θέσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Νίκαιας, σχετικά με τον Χάρτη Θεμελιωδών δικαιωμάτων και κυρίως τα ατομικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα.

Ακόμα μία θεωρητική προσέγγιση της έννοιας το 2002 από το Ινστιτούτο Διευθυντών του Ηνωμένου Βασιλείου, αναφέρει ότι «...η Εταιρική κοινωνική ευθύνη αφορά τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που προχωρούν πέρα από τις νομικές τους υποχρεώσεις, σε ότι αφορά τη διαχείριση του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων τους στο περιβάλλον και την κοινωνία ...» (ΕΚΕ, Μ.Βαξεβανίδου).

Ως προς τις δράσεις για την ΕΚΕ στη συνέχεια η διαπραγμάτευση της Διακήρυξης μεταξύ εργαζομένων, εργοδοτών και κυβερνήσεων που έλαβε χώρα το 1977, αναθεωρήθηκε το 2000 προκειμένου να συμπεριλάβει θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα εργασίας και αργότερα, το 2006 έγινε νέα αναθεώρηση προκειμένου να περιληφθούν και αναφορές από άλλες πρωτοβουλίες του Οργανισμού. Είναι η μοναδική τριμερής συμφωνία για το τι θα μπορούσε να είναι μια επιθυμητή συμπεριφορά από την πλευρά των εταιριών, που θα δίνουν βάρος στις εργασιακές και κοινωνικές πολιτικές τους. (CSR Hellas, 2014)

Επίσης το 2000 κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, παρουσίασαν τη «Στρατηγική της Λισσαβόνας» που είχε ως στόχο να θέσει την Ευρωπαϊκή Ένωση ως την πιο ανταγωνιστική οικονομία στο κόσμο, με επίτευξη πλήρους απασχόλησης μέχρι το 2010. Επίσης θεσπίστηκε ένα πλαίσιο 10 αρχών, το Οικουμενικό σύμφωνο (Global Compact) που αφορά τους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Το 2001 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέστησε ένα συμβούλιο για την ανασκόπηση του κανονισμού, που αφορούσε τη πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συμβουλίου και Επιτροπής. Η Πράσινη Βίβλος είναι ένα σημείο εκκίνησης για αυτό το συμβούλιο, που θα επιτρέψει σε κάθε ενδιαφερόμενο άτομο, ΜΚΟ, ένωση, οικονομικό διαχειριστή,

δημόσια αρχή ή οποιαδήποτε άλλη οργάνωση να έχει πρόσβαση σε θέματα Κοινωνικής Ευθύνης.

Σε Γενική συνέλευση τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2004 απασχόλησε και πάλι η «Στρατηγική της Λισσαβόνας» που ξεκίνησε το 2000, που όπως αναφέρεται και παραπάνω, αποσκοπούσε στο να κάνει την Ευρώπη έως το 2010 τη πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία στον κόσμο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, παράλληλα με τη ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης και μεγάλη κοινωνική συνοχή. Το αποτέλεσμα του ενδιαμέσου απολογισμού της «Στρατηγικής της Λισσαβόνας» ήταν μέτριο και για το λόγο αυτό το Συμβούλιο αποφάσισε να ανανεώσει τη Στρατηγική μέσω εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2006 εξήγγειλε την υποστήριξή της για μία Ευρωπαϊκή Σύμπραξη των επιχειρήσεων για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, που θα οδηγήσει σε νέες συνεργασίες και σε νέες ευκαιρίες για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στις προσπάθειες που καταβάλουν για τη προώθηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η βελτίωση του κλίματος και των όρων ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην Ευρώπη δημιουργεί μία αντίστοιχη ανάγκη για περισσότερη πειθαρχία εκ μέρους των επιχειρήσεων, σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για την ομαλή λειτουργία της οικονομίας και της αγοράς.

Το 2008 ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (CRI), όπου είναι μία μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό την εκπροσώπηση του Δείκτη Εταιρικής Υπευθυνότητας (CR INDEX) σε συνεργασία με τη Βρετανική οργάνωση «BITC» (Business in the community). Οι στόχοι του Ινστιτούτου σε εθνικό επίπεδο είναι η ανάπτυξη και διαχείριση πρωτοβουλιών για την προαγωγή και υποστήριξη της Αειφόρου ανάπτυξης, την παροχή υπηρεσιών σε μέλη και οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο για δραστηριότητες που στοχεύουν στην ΕΚΕ, τη συμμετοχή σε αναπτυξιακά και ερευνητικά προγράμματα και η ανάπτυξη συνεργασιών με οργανισμούς, ακαδημαϊκά, ερευνητικά, εκπαιδευτικά δίκτυα άλλων χωρών και ΜΚΟ. Οι τομείς μέτρησης απόδοσης του Δείκτη Εταιρικής Υπευθυνότητας είναι η κοινωνία, για τη δημιουργία εποικοδομητικών σχέσεων και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, για το περιβάλλον, για το περιορισμό δυσμενών επιδράσεων στις κλιματικές αλλαγές, την αγορά και τους καταναλωτές, για την ανταπόκριση στις συνεχώς

μεταλλασσόμενες ανάγκες, για σωστή ποιότητα και τιμή, καθώς και για τους εργαζόμενους για ασφάλεια, υγιεινή, ειλικρινή επικοινωνία και δίκαιη μεταχείριση.

Παραπάνω έγινε αναφορά στους φορείς που εμπλέκονται στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, όπως και σε δράσεις και πρότυπα που έχουν δημιουργήσει από τις αρχές της δεκαετίας του 2000. Όμως δε σταματούν εκεί, διότι μέχρι και σήμερα διενεργούνται νέες δράσεις από τους φορείς και τις επιχειρήσεις που θέλουν να λειτουργούν με κοινωνική υπευθυνότητα και ορίζονται νέα πρότυπα που προσαρμόζονται στις ανάγκες του σήμερα. Το 2015 στη Νέα Υόρκη έλαβε χώρα η γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και δημοσιεύθηκε η «Ατζέντα 2030» με 17 βασικούς παγκόσμιους στόχους που αναφέρονται και οδηγούν στη βιώσιμη ανάπτυξη, είχε πολύ μεγάλη συμμετοχή από φορείς και επιχειρήσεις και έχει δοθεί τεράστια έκτασή στην εφαρμογή της, στα οποία θα γίνει αναφορά πιο αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάστηκε η ιστορική εξέλιξη της ΕΚΕ από τη δεκαετία του '50 μέχρι και σήμερα, καθώς και η εννοιολογική προσέγγιση της. Είναι προφανές ότι με την πάροδο των δεκαετιών η εξέλιξη της εταιρικής υπευθυνότητας ολοένα και αυξάνεται, οι δράσεις διευρύνονται και ο όρος μεταλλάσσεται και προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και ανάγκες, ειδικά από τη δεκαετία του '90 και μετά..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΚΕ – ΦΟΡΕΙΣ & ΠΡΟΤΥΠΑ

Προσδιορισμένη έως ένα βαθμό σε θεωρητικό επίπεδο η ΕΚΕ, και η αναφορά στην ίδρυση φορέων και θεσμών, η οργάνωση συνεδριών και διακηρύξεων, από τη δεκαετία του 2000 και μετά η έννοια είναι πια μετρήσιμη και ευρέως διαδεδομένη, οι επιχειρήσεις υιοθετούν πρακτικές στα πλαίσια της ΕΚΕ και λαμβάνουν αυτή ως ένα βασικό εργαλείο τους. Παρόλο που αυτό παρατηρείται κυρίως σε μεγάλες και πολυεθνικές εταιρείες και όχι τόσο σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ωστόσο οι ενέργειες, τα συνέδρια και οι πρωτοβουλίες από διεθνείς και ευρωπαϊκούς φορείς προωθούν όλο και πιο πολύ την ΕΚΕ, δείχνουν τρόπους, δίνουν κίνητρα στις επιχειρήσεις να την εφαρμόζουν, επίσης κάποιοι κρατικοί φορείς ελέγχουν, μετρούν και επιβλέπουν τις δράσεις των επιχειρήσεων και παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικότερα.

Το διάστημα των δεκαετιών 1990-2000 διαπιστώθηκε η μετάβαση της έννοιας από τη μορφή της φιλανθρωπίας και των περιβαλλοντικών δράσεων σε ένα βασικό εργαλείο για τις επιχειρήσεις που το εντάσσουν πλέον στις βασικές διοικητικές λειτουργίες τους. Υπάρχουν πολλοί τρόποι οι επιχειρήσεις να δρουν με κοινωνική υπευθυνότητα αλλά και να προβάλλουν τις δράσεις τους. Ο τρόπος και το πλάνο εφαρμογής μπορεί να ξεκινήσει από την τριμερή διάσταση της ΕΚΕ αλλά να γίνει και ακόμα πιο σύνθετη. Είτε έχει να κάνει με πρακτικές που ενσωματώνουν στην βασική τους δραστηριότητα είτε έχει να κάνει με άλλες δράσεις ως προς το ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον. Στην καθημερινότητα παρατηρείται ότι υπάρχει ενεργός συμμετοχή σε δράσεις διάφορων μεγάλων επιχειρήσεων και φορέων. Στη χώρα μας για παράδειγμα συχνά παρατηρούνται διοργανώσεις αγώνων δρόμου, υπαίθριων αγορών, εκθέσεων και άλλων αντίστοιχων εκδηλώσεων για κοινή συμμετοχή όλων των πολιτών, που έχουν φιλανθρωπικό χαρακτήρα για βοήθεια σε ευπαθείς ομάδες, επίσης χορηγικά προγράμματα, δωρεές και άλλες αντίστοιχες δράσεις. Ακόμα παρατηρείται από τις μονάδες παραγωγής να υιοθετούν ορθές πρακτικές παραγωγής και προώθησης των προϊόντων και των υπηρεσιών τους για την προστασία του περιβάλλοντος και των καταναλωτών. Ως προς το εσωτερικό περιβάλλον οι εταιρείες αναπτύσσουν κώδικες δεοντολογίας και συμπεριφοράς, καθώς και τρόπους αμφίδρομης επικοινωνίας με

εργαζόμενους και μετόχους, άλλες καθημερινές ή έκτακτες δράσεις για τη δημιουργία ευχάριστου κλίματος και συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξη των εργαζομένων.

2.1. Τριμερής Διάσταση της ΕΚΕ

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη μπορεί να έχει διάφορες διαστάσεις στο τρόπο εφαρμογής της. Στην προσπάθεια όμως να προσδιοριστεί ο τρόπος εφαρμογής της και να δοθούν κατευθυντήριες γραμμές προς τις επιχειρήσεις έχουν οριστεί τρεις βασικές διαστάσεις, η Κοινωνική, η Περιβαλλοντική και η Οικονομική. Βάσει αυτών η κάθε επιχείρηση μπορεί να μετρήσει την απόδοση και την επιτυχία της με στόχο την βιωσιμότητα.

2.1.α. Κοινωνική Διάστασή

Η κοινωνική διάσταση συνδέεται με την πολιτική που εφαρμόζει η επιχείρηση προς το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολεί αλλά και προς το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο και διακρίνεται σε δύο μέρη βάσει του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος. Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης αποτελείται από τη διαχείριση και ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων που απασχολεί, ενώ το εξωτερικό αποτελείται από όλους τους κοινωνικούς φορείς που επηρεάζονται από τις πολιτικές που εφαρμόζει.

Κάποιες από τις δράσεις κοινωνικής διάστασης στο εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης είναι η ενεργός συμμετοχή που δίνεται στα στελέχη στη λήψη αποφάσεων και ο αμφίδρομος διάλογος με τους εργαζόμενους, η ενθάρρυνση, η επιβράβευση, η κατάρτιση και δια βίου μάθηση σε όλους τους εργαζόμενους ανεξαρτήτως θέσης που κατέχουν στην επιχείρηση, από αυτό βέβαια προκύπτει και το όφελος προς την επιχείρηση με τη βελτίωση της ικανότητας και της αποδοτικότητας τους. Επίσης στα ίδια πλαίσια είναι και η διαμόρφωσή κατάλληλων συνθηκών εργασίας, με ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας και ευχάριστο κλίμα, μάλιστα δημοσιεύονται κατάλογοι με τους καλύτερους εργοδότες ώστε να δίνεται και το ανάλογο κίνητρο για προσέλκυση ικανών ατόμων αλλά και για άλλες εταιρείες ώστε να πορευτούν προς την ανάλογη κατεύθυνση. Μερικές ακόμη πολιτικές είναι η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με την εξάλειψη κάθε είδους διάκρισης, η δίκαιη αμοιβή και η ισορροπία μεταξύ εργασίας, οικογένειας και ελεύθερου χρόνου, η εύρεση εναλλακτικών λύσεων σε περιόδους κρίσης, έντονου ανταγωνισμού και αποφυγή των απολύσεων.

Για το εξωτερικό περιβάλλον και τις δράσεις που αναπτύσσονται γύρω από αυτό υπάρχουν αρκετοί διαχωρισμοί. Αρχικά θα αναφέρω ότι στο πρώιμο στάδιο οι δράσεις προς το εξωτερικό περιβάλλον ήταν βραχυπρόθεσμες και εστιάζονται κυρίως σε παροχές προς διάφορους κοινωνικούς φορείς και οργανώσεις που βοηθούν και προστατεύουν την τοπική κοινωνία και ομάδες ή άτομα που το έχουν ανάγκη. Επίσης οι δράσεις αφορούσαν την απασχόληση των νέων, τη προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, και του περιβάλλοντος. Ωστόσο με το πέρασμα των χρόνων οι επιχειρήσεις ανέπτυξαν τις εφαρμογές μακροχρόνιων δράσεων οι οποίες να σχετίζονται με το αντικείμενο που δραστηριοποιούνται ή το προϊόν που παράγουν ή πωλούν και γενικότερα συνδέονται με τους επιχειρηματικούς στόχους. Με αυτό τον τρόπο περιορίζονται σε συγκεκριμένους τομείς οι δράσεις των επιχειρήσεων, γίνονται πιο συγκεκριμένες αφορούν το κοινό κάλο αλλά και την εξέλιξη της εταιρείας, τη διατήρηση της καλής φήμης της και τα συνέπεια την αύξηση των κερδών της.

Βάσει των παραπάνω υπάρχουν διεθνείς φορείς που έχουν δημιουργήσει συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές και προγράμματα που μπορούν να ακολουθήσουν οι επιχειρήσεις προκειμένου να δημιουργήσουν το δικό τους πλάνο δράσεων για το εξωτερικό κοινωνικό περιβάλλον. Τα προγράμματα αυτά αναφέρονται στην προώθηση κοινωνικού σκοπού, το Μάρκετινγκ σκοπού, το Εταιρικό κοινωνικό μάρκετινγκ, την Εταιρική φιλανθρωπία, τον Εταιρικό εθελοντισμό, τις Κοινωνικά Υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές.

2.1.β. Περιβαλλοντική Διάσταση

Ως προς την περιβαλλοντική διάσταση της ΕΚΕ, που θεωρείται ότι καταλαμβάνει πολύ μεγάλο κομμάτι από την αρχή της εξέλιξης της έννοιας, αρχικά λόγω της κλιματικής αλλαγής και τον περιβαλλοντικών επιπτώσεων που έχουν παρατηρηθεί εδώ και αρκετά χρόνια. Βάσει ερευνών που πραγματοποιούνται συνεχώς και έχουν δείξει ότι πολύ μεγάλο μέρος της περιβαλλοντικής μόλυνσης οφείλεται στις όλο και αυξανόμενες ανάγκες ενέργειας και μείωσης των φυσικών πόρων αλλά και σε βιομηχανίες με τις ακατάλληλες πρακτικές τους που επιβαρύνουν την κατάσταση. Η αλλαγή έχει γίνει αισθητή με τα έντονα καιρικά φαινόμενα που παρατηρούνται σε ολόκληρο τον κόσμο, όπως οι έντονες καταιγίδες και πλημύρες, η αύξηση της θερμοκρασίας και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας λόγω τήξης των παγετώνων.

Επίσης δεν είναι λίγα τα σκάνδαλα μεγάλων επιχειρήσεων εδώ και πολλά χρόνια σχετικά με τις μη περιβαλλοντικές πρακτικές τους είτε ως προς το προϊόν είτε στον τρόπο που παράγουν, τα μέσα ή τα υλικά που χρησιμοποιούν. Λόγω όλων αυτών δημιουργήθηκε η ανάγκη να οριστούν προγράμματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορούν να ακολουθούν οι επιχειρήσεις για μείωση εκπομπών ρύπων αλλά και γενικότερα η υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον. Κάποιες από αυτές τις δράσεις είναι η «Ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντος» που ουσιαστικά δημιουργεί μια φιλοσοφία όπου ξεκινάει από τις πρώτες ύλες και τη παραγωγή του προϊόντος και καταλήγει μέχρι την απόρριψη ή ανακύκλωση του με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και τον περιορισμό της κατάχρησης των φυσικών πόρων, τα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης βάσει διεθνών προτύπων όπως το ISO 14001 και το EMAS (Eco management and Audit Scheme) που απευθύνονται σε επιχειρήσεις και οργανισμούς και αποσκοπούν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιδράσεων και στη διαρκή οικολογική πρόοδο των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, ακόμη ο Οικολογικός σχεδιασμός προϊόντων και μεθόδων και η Πράσινη Προμήθεια που αφορά γενικώς τις δημόσιες προμήθειες προϊόντων και πρώτων υλών και προωθεί τα πράσινα προϊόντα και τις υπηρεσίες.

2.1.γ. Οικονομική Διάσταση

Ως προς την οικονομική διάσταση, δε θα ήταν εφικτό αν οι επιχειρήσεις υιοθετούσαν μια υπεύθυνη διαδρομή μερικώς και αυτό να μην αντικατοπτρίζεται και στις οικονομικές της δραστηριότητες. Για αυτό οι επιχειρήσεις ανέλαβαν δράσεις για ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών με οικονομική στήριξη σε έργα, σε πολιτιστικά δρώμενα και έθιμα και την τεχνολογική ανάπτυξη. Επίσης δράσεις κοινωνικά υπεύθυνα εταιρειών στα πλαίσια της οικονομικής διάστασης είναι και ανάληψη μέτρων διαφάνειας και αντιμετώπισης διαφθοράς, οι υπεύθυνες επενδύσεις, αλλά και η καθιέρωση ενιαίων διεθνών προτύπων, κωδικών και συστημάτων απεικόνισης και πληροφόρησης.

2.2.- Θεσμοί, Πρότυπα και Δράσεις σε Ευρωπαϊκό & Διεθνές επίπεδο

Σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, για να μπορούν να αναπτύσσονται δράσεις, να κινητοποιούνται επιχειρήσεις και οργανισμοί θα έπρεπε να συσταθούν συγκεκριμένοι

φορείς, όργανα και να παρθούν μέτρα με πρωτοβουλίες σε διεθνές, ευρωπαϊκό αλλά και εγχώριο επίπεδο.

2.2.α Οικουμενικό σύμφωνο ΗΕ

Μια από τις πρωτοβουλίες είναι και το οικουμενικό σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών (The Global Compact), όπου αρχικά παρουσιάστηκε το 1999 στο Νταβός από τον Κόφι Ανάν Γ.Γ. του ΟΗΕ και υπογράφηκε στις 26 Ιουλίου του 2000, το οποίο προσκαλεί ουσιαστικά τις μεγάλες επιχειρήσεις να εργαστούν για το κοινό καλό βάσει κοινών αρχών και αξιών για πιο ανθρώπινες, ευαισθητοποιημένες επιχειρήσεις. Το οικονομικό σύμφωνο βασίστηκε σε προηγούμενες διεθνείς συνθήκες όπως η συνθήκη του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τις βασικές αρχές του και δικαιώματα στην εργασία του Διεθνούς γραφείου εργασίας, την αρχή 15 για το σεβασμό στο περιβάλλον και τη συνθήκη ΗΕ κατά της διαφθοράς και πλέον απαριθμεί περισσότερα από 3500 μέλη.

2.2.β Τριμερής διακήρυξη αρχών για πολυεθνικές επιχειρήσεις και κοινωνική πολιτική

Η τριμερής διακήρυξη αρχών για πολυεθνικές επιχειρήσεις αποτελείται από τους εργαζόμενους, τους εργοδότες και τις κυβερνήσεις και προάγει τον μεταξύ τους διάλογο για καθιέρωση καλών εργασιακών και κοινωνικών πρακτικών βάσει των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων εργασίας. Η διακήρυξη διενεργήθηκε το 1977 και αναθεωρήθηκε το 2000 και το 2006 και καθορίζει κάποιες αρχές για τη γενική πολιτική, για την απασχόληση, τη κατάρτιση, τους όρους εργασίας και διαβίωσης.

2.2.γ Κατευθυντήριες γραμμές ΟΟΣΑ για πολυεθνικές

Ο Οργανισμός οικονομικής συνεργασίας & Ανάπτυξης έχει εκδώσει και αυτός ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικές με την ΕΚΕ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις οι οποίες βασίζονται στις ίδιες αξίες με τις προηγούμενες πρωτοβουλίες που αναφέραμε παραπάνω καθώς περιλαμβάνει συστάσεις για υπεύθυνες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Το 2000 αναθεωρεί το κείμενο του και προσθέτει συστάσεις που ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, βοηθούν στην εξάλειψη της παιδικής και της καταναγκαστικής εργασίας, στην πάταξη της διαφθοράς, στη προστασία του καταναλωτή και ως προς το περιβάλλον συστάσεις για την να αναπτύσσουν τις δραστηριότητες τους με τη καλύτερη διαχείριση των φυσικών πόρων.

2.2.δ Πρωτοβουλίες και Διασκέψεις

Υπάρχουν φυσικά και άλλες Διεθνείς πρωτοβουλίες που αφορούν τις επιμέρους κατηγορίες της τριμερούς διάστασης της ΕΚΕ. Ως προς τη κοινωνική διάσταση η Διεθνής Αμνηστία έχει αναπτύξει αρχές για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι αρχές Sullivan “The Global Sullivan Principles” (1999), το πρότυπο “The Ethical Trading Initiative Base Code (ETI). Ως προς τη περιβαλλοντική διάσταση, η πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Επιχειρηματικού Συμβουλίου Αειφόρου Ανάπτυξης και του Παγκόσμιου Ινστιτούτου Ερευνών το “The Greenhouse Gas Protocol, a corporate accounting and reporting standard” καθώς και το Global Water Tool, Καθώς και κάποιες παγκόσμιες διασκέψεις για τη προστασία του περιβάλλοντος, όπως η Διάσκεψη κορυφής του Ρίο το 1992, το Πρωτόκολλο του Κιότο το 1997 και η Διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ το 2002. Επίσης ακόμα κάποιες πρωτοβουλίες που συνδυάζουν την περιβαλλοντική αλλά και την οικονομική διάσταση είναι ο Συνασπισμός για τις Περιβαλλοντικά Υπεύθυνες Οικονομίες (Coalition for Environmentally Responsible Economies- C.E.R.E.S.) και οι αρχές του Διεθνούς εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC) “Business Charter on Sustainable Development”.

Στη συνέχεια, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο σημαντικές πρωτοβουλίες είναι ο Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του Ανθρώπου που υποστηρίζουν τις βασικές αξίες και τα δικαιώματα των ανθρώπων, όπως η αξιοπρέπεια, η Ελευθερία, η Ισότητα, Αλληλεγγύη, Ιθαγένεια και Δικαιοσύνη. Επίσης λαμβάνονται διάφορες πολιτικές και δράσεις όπως η Στρατηγική της Λισσαβόνας το 2000 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κορυφής που έχει ως στόχο να προάγει τη βιώσιμη ανάπτυξη, την πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία με περισσότερες ευκαιρίες εργασίας, την ανάπτυξη της κατάλληλης κοινωνικής και περιβαλλοντικής πολιτικής και να βοηθήσει στην εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού, ακόμα το 2002 η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη στο Γκέτεμποργκ αλλά και η Διαδικασία του Κάρντιφ για την περιβαλλοντική ενσωμάτωση.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, το 1997 η Διεθνής Κοινωνική Ευθύνη (Social Accountability International - SAI), φορέας που δημιουργήθηκε από τον Οργανισμό Διαπίστευσης Οικονομικών Προτεραιοτήτων (Council on Economy Priorities Accreditation Agency

(CEPAA)) στις ΗΠΑ, δημιούργησε το διεθνές πρότυπο κοινωνικής ευθύνης SA8000 που στόχο έχει τη διασφάλιση αγαθών και υπηρεσιών που έχουν ηθική προέλευση. Το πρότυπο είναι εθελοντικού χαρακτήρα και μπορεί να αντικαταστήσει ή να επαυξήσει ειδικούς κώδικες κοινωνικής ευθύνης επιχειρήσεων ή βιομηχανικών τομέων. Επίσης θέτει βασικά πρότυπα για παιδική εργασία, καταναγκαστική εργασία, υγιεινή και ασφάλεια. Ελευθερία συνδικαλιζέστε και δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων, διακρίσεις, πρακτικές πειθαρχίας, ώρες εργασίας και αποζημιώσεις.

2.3.Βιώσιμη Ανάπτυξη – Ατζέντα 2030

Από την αρχή της ανάπτυξης του όρου Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη μέχρι και σήμερα έχουν δημιουργηθεί και άλλοι όροι που περιγράφουν το ευρύτερο φάσμα του τι περιλαμβάνει η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και προσαρμόζονται στις μεταβολές των εποχών και των αναγκών που διαφοροποιούνται συνεχώς. Έτσι ακόμη ένας όρος που αφορά το μέλλον των επιχειρήσεων και το κοινό καλό είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξη για την οποία θα γίνει αναφορά παρακάτω.

Αρκετά πρόσφατα, το 2015 στη γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη εγκρίθηκε από τους ηγέτες όλου του κόσμου η «Ατζέντα 2030» που θέτει δεκαπενταετείς στόχους έως το 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη που αποσκοπούν στην εξάλειψη της φτώχειας, την καταπολέμηση της ανισότητας, της αδικίας και της περιθωριοποίησης. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται στις σύγχρονες εποχές ολοένα διευρύνονται και αυξάνονται, η «Ατζέντα 2030» θέτει 17 βασικούς στόχους (Sustainable Development Goals – SDGs) και 169 πιο ειδικούς στόχους με σκοπό να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις σε οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό επίπεδο αλλά και σε ζητήματα διακυβέρνησης. Οι στόχοι αυτοί έχουν ισχυρή προσδοκία για τη βελτίωση του κόσμου και υποδεικνύει τους τρόπους που συλλογικά θα οδηγήσουν σε ένα καλύτερο και πιο βιώσιμο μέλλον. Οι επιχειρήσεις είναι βασικός παράγοντας εφαρμογής των πρακτικών για την επίτευξη των στόχων και προτρέπουν σε πρώτο στάδιο να εφαρμόζουν υπεύθυνα την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, στη συνέχεια να αναζητούν ευκαιρίες αντιμετώπισης των κοινωνικών

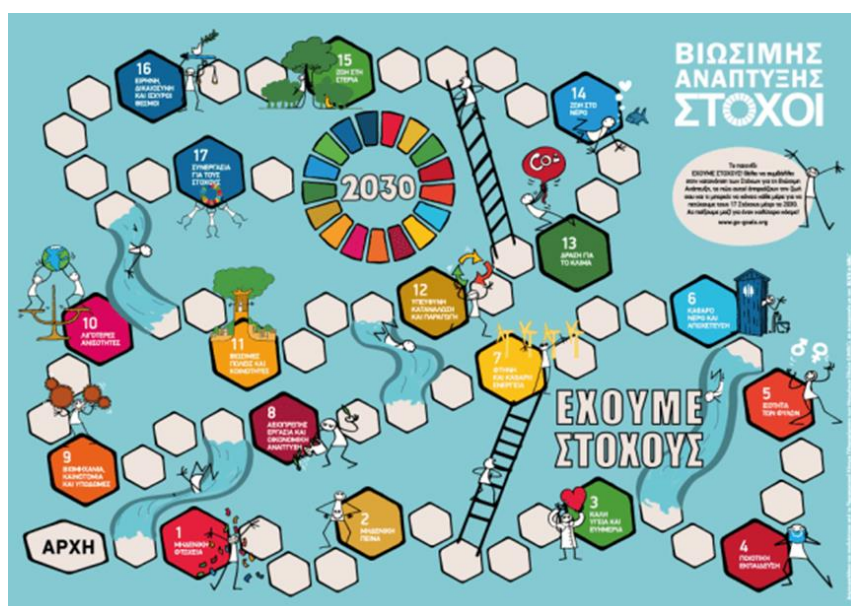
ζητημάτων και θεμάτων συνεργασίας, ουσιαστικά πρέπει να έχουν ως μέλημα τους να μην δημιουργούν ή να επιδεινώνουν τα προβλήματα του κόσμου πριν την προσπάθεια να τα λύσουν. Επίσης η ατζέντα παροτρύνει τις επιχειρήσεις να προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη εκ των έσω και να δείχνουν στα μέλη τους ότι η υπευθυνότητα και από όλους ατομικά είναι σημαντική.

Οι στόχοι της ατζέντας βασίζονται και αυτοί στις τρεις διαστάσεις της Εταιρικής Υπευθυνότητας, την κοινωνική, τη περιβαλλοντική και την οικονομική και, είναι πολύ συγκεκριμένοι, εστιάζουν στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στη παγκόσμια σταθερότητα, στη διασφάλιση της προστασίας του πλανήτη, στις δίκαιες και ανθεκτικές κοινωνίες και στις οικονομίες που ευημερούν.

ΟΙ ΔΕΚΑΕΠΤΑ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ «ΑΤΖΕΝΤΑΣ 2030»

1.Εξάλειψη της φτώχειας, 2.Μηδενική πείνα, 3.Καλή υγεία και ευεξία, 4.Ποιοτική εκπαίδευση, 5.Ισότητα των φύλων, 6.Καθαρό νερό και αποχέτευση, 7.Προσιτή και καθαρή ενέργεια, 8.Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη, 9.Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές, 10.Μειωμένες ανισότητες, 11.Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες, 12.Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή, 13.Δράση για το κλίμα, 14.Ζωή κάτω από το νερό, 15.Η ζωή στην ξηρά, 16.Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί, 17. Συνεργασίες

Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας-παιχνίδι στα πλαίσια προώθησης των 17 παγκόσμιων στόχων της Ατζέντας 2030 από την ιστοσελίδα των Ηνωμένων εθνών.

2.4. - Η ΕΚΕ στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η έννοια της Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ξεκίνησε να αναπτύσσεται περισσότερο τις δεκαετίες του ογδόντα και ενενήντα όπου είχαν αρχίσει να γίνονται εμφανή τα περιβαλλοντικά προβλήματα λόγω της κλιματικής αλλαγής στον κόσμο, και οι πρώτες δράσεις αφορούσαν κυρίως το περιβάλλον και τη φιλανθρωπία. Ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ελλάδα συμμετείχε ενεργά στις Ευρωπαϊκές δράσεις, έτσι μετά την Ευρωπαϊκή διακήρυξη κατά του κοινωνικού αποκλεισμού το 1994 όπου είχε και ως στόχο να προάγει τη ίδρυση του Ευρωπαϊκού Δικτύου κοινωνικής συνοχής των επιχειρήσεων (1995), οργανώνεται από τον ΕΒΕΑ το 1996 ημερίδα με στόχο την προώθηση της ιδέας για την ίδρυση του εθνικού μας δικτύου κοινωνικής συνοχής των επιχειρήσεων. Τέσσερα χρόνια αργότερα, στέλεχος του Ευρωπαϊκού δικτύου μαζί με ολιγομελή επιτροπή ξεκινούν τη διαδικασία της σύστασης του Ελληνικού δικτύου κοινωνικής συνοχής που ολοκληρώνεται το 2000, στη συνέχεια το 2002 τροποποιείται η ονομασία από «Ελληνικό Δίκτυο για την Κοινωνική συνοχή» σε δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και το 2014 προστίθεται και ο διακριτικός τίτλος «CSR HELLAS».

Επίσης το 2002 η χώρα μας επικυρώνει το Πρωτόκολλο του Κιότο και ορίζει μια Διυπουργική Επιτροπή για τη βιώσιμη ανάπτυξη στα πλαίσια συντονισμού από το ΥΠΕΧΩΔΕ και αναλαμβάνουν δράσεις, όπως εκθέσεις προβολής των σχεδίων, στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης και προετοιμασία για τη διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ. Ακόμα η χώρα μας αναλαμβάνει μία πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους υδάτινους πόρους της Μεσογείου και διάφορες δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων ,μείωσης ρίπων και εκμετάλλευσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Μ. Βαξεβανίδου). Οι δράσεις της χώρας είναι αρκετές, ωστόσο η ανάγκη για κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές στις επιχειρήσεις έγινε πολύ πιο έντονη κατά την περίοδο της κρίσης και αυτό γιατί παράλληλα αναπτυσσόταν και η ανθρωπιστική κρίση που δημιουργούσε μεγάλες αντιθέσεις μεταξύ των διάφορων κοινωνικών ομάδων οδηγώντας σε αρκετές διακρίσεις, φυλετικές, οικονομικές. Ένα από τα θέματα που οδήγησε σε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ήταν και η κλιματική αλλαγή και η μειούμενη διαθεσιμότητα φυσικών πόρων, που οδήγησε στο συμπέρασμα ότι οι συμβατικές πηγές ενέργειας εξαντλούνται, αντίστροφα με τις ενεργειακές ανάγκες, οπότε αυτό ήταν και η αρχή στην εύρεση νέων πόρων ενέργειας

αλλά και στην εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Περιβαλλοντική συνείδηση άρχισαν να αναπτύσσουν διάφοροι φορείς καθώς και αρκετές επιχειρήσεις είτε με πρακτικές μείωσης ρύπων, ανακύκλωσης και εύρεσης τεχνολογιών που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον. Σε αυτό το κομμάτι άμεσα εμπλεκόμενες είναι οι εταιρείες στον τομέα της ενέργειας, και για κάποιες από αυτές θα γίνει αναλυτική αναφορά στη συνέχεια. Μεγάλη άνθιση παρουσιάστηκε με την διοχέτευση φυσικού αερίου, την εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως της ηλιακής και αιολικής, κατασκευάστηκαν πολλά αιολικά πάρκα και προωθήθηκε η χρήση και η επένδυση φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων είτε σε οικιακό, είτε σε επαγγελματικό επίπεδο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάστηκαν οι τρόποι που μπορεί να αναπτυχθεί η ΕΚΕ αλλά και πως μπορεί να εφαρμοστεί από φορείς και επιχειρήσεις σύμφωνα με την τριμερή διάστασή της. Καθώς αναφέραμε ορισμένες πρωτοβουλίες, δράσεις και πρότυπα σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εγχώριο επίπεδο. Στο επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η μελέτη που διενεργήθηκε για τρεις μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις ενέργειας, στις υπεύθυνες δράσεις και πρακτικές τους στα πλαίσια της ΕΚΕ και της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΜΕΛΕΤΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΚΕ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

Στη Ελλάδα η έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης άρχισε να αναπτύσσεται κυρίως της δεκαετίες μεταξύ ογδόντα και ενενήντα, από τότε και μέχρι σήμερα οι μεταβολές είναι μεγάλες. Διανύοντας τα τελευταία χρόνια την εποχής της κρίσης, η συμμετοχή των εταιρειών σε κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές αυξάνεται συνεχώς. Το χάσμα μεταξύ κοινωνικών και οικονομικών στρωμάτων που έχει δημιουργηθεί οδηγεί σε πολλά προβλήματα, διακρίσεις και φτώχεια τα οποία αντιτίθενται στους παγκόσμιους στόχους για την βιώσιμη ανάπτυξη. Η Ελλάδα, μέλος της Ευρωπαϊκής ένωσης αλλά και συμμετέχουσα στις παγκόσμιες δράσεις και πρωτοβουλίες της ΕΚΕ δε θα μπορούσε να μένει πίσω στις δεσμεύσεις της Ατζέντας 2030 και στις υπόλοιπες που έχει δώσει έως τώρα. Για αυτό και οι δράσεις και η συμμετοχή επιχειρήσεων και φορέων ειδικά σε αυτή την πολύ απαιτητική εποχή ολοένα και αυξάνονται. Τα παραδείγματα ελληνικών εταιρειών για τις υπεύθυνες δράσεις τους είναι πολλά. Ωστόσο στη παρούσα εργασία να αναφερθούμε στην μελέτη δράσεων τριών μεγάλων ελληνικών επιχειρήσεων παραγωγής και προμήθειας ενέργειας. Οι εταιρείες αυτές είναι η ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε, ELPEDION Α.Ε., PROTERGIA- Όμιλος Μυτιληναίος.

Γενικότερα ο τομέας της ενέργειας είναι ένας αμφιλεγόμενος τομέας διότι ο τρόπος για να παραχθεί ενέργεια σίγουρα επιβαρύνει το περιβάλλον και το μερίδιο ευθύνης στην κλιματική αλλαγή είναι μεγάλο, καθώς εξαντλούνται οι φυσικοί πόροι και εκπέμπονται αέρια και απόβλητα. Βάσει αυτών το πρώτο μέλημα των επιχειρήσεων παραγωγής ενέργειας είναι να λάβουν μέτρα ώστε να εντάξουν στη παραγωγική τους δραστηριότητα πρακτικές όσο γίνεται πιο ήπιες και φιλικές προς το περιβάλλον, όπως η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ο περιορισμός εκπομπών αερίων και αποβλήτων. Οι εταιρείες που θα παρουσιάσουμε παρακάτω σίγουρα λαμβάνουν αντίστοιχα μέτρα αλλά οι υπεύθυνες δράσεις τους δε μένουν μόνο εκεί.

3.1. – ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε. (Όμιλος ΗΡΩΝ-Όμιλος ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ)

Η εταιρεία ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε. ιδρύθηκε το 2001 με τη συνεργασία των ομίλων ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ και ENGIE, με δραστηριότητα την παραγωγή ηλεκτρικής

ενέργειας, ένα χρόνο αργότερα ξεκίνησε την κατασκευή του πρώτου σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας «HPΩN I» στη Θήβα με καύσιμο το φυσικό αέριο, ο οποίος ξεκίνησε να λειτουργεί το 2004, χρονιά που σηματοδοτεί την απελευθέρωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα. Την ίδια χρονιά η εταιρεία αλλάζει νομική μορφή σε ανώνυμη εταιρεία και διευρύνει τη δραστηριότητα της πέρα από την παραγωγή και στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Τρία χρόνια αργότερα ιδρύεται και ο δεύτερος σταθμός παραγωγής στη Θήβα «HPΩN II». Το 2009 εισέρχεται στο μετοχικό κεφάλαιο η εταιρεία «ENGIE» (πρώην GDFSUEZ) μια από της μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας στον κόσμο, ένα χρόνο αργότερα απελευθερώνεται η αγορά φυσικού αερίου και η εταιρεία HPΩN εγγράφεται στο μητρώο χρηστών του εθνικού συστήματος φυσικού αερίου και το 2012 της χορηγείται άδεια προμήθειας φυσικού αερίου και αρχίζει την προμήθεια σε επιχειρήσεις και σε οικιακούς χρήστες τέσσερα χρόνια αργότερα.

Όραμα της εταιρείας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη και το περιβάλλον, πιο συγκεκριμένα ως στόχο έχει τη μετάβαση σε μηδενικές εκπομπές άνθρακα για τις επιχειρήσεις και εφαρμόζει γενικότερα υπεύθυνες πρακτικές για το περιβάλλον, την κοινωνία και τον άνθρωπο. Πιο συγκεκριμένα έχει αναλάβει δράσεις κατά της υπερθέρμανσης του πλανήτη, για τη δυνατότητα οικολογικής μετακίνησης, πρόσβαση από όλους στην ενέργεια, ενίσχυση και προαγωγή του πολιτισμού και υποστήριξη ομάδων και φορέων ευαίσθητων κοινωνικών και φιλανθρωπικών οργανώσεων. Επίσης η εταιρεία κατέχει πιστοποιήσεις όπως πιστοποίηση διαχείρισης ποιότητας βάσει προτύπου ISO9001:2015, πιστοποίηση περιβαλλοντικής διαχείρισης προτύπου ISO14001:2015 και πιστοποίηση διασφάλισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία βάσει προτύπου OHSAS18001:2007.

Η εταιρεία HPΩN έχει αναπτύξει πολλές καινοτόμες δράσεις, κάποιες από αυτές είναι η μέτρηση του ατομικού αποτυπώματος εκπομπής άνθρακα, το πρόγραμμα “Eco move – Ηλεκτροκίνηση”, το πρόγραμμα “E-bikes” και το πρόγραμμα “Eco Root”. Με το εργαλείο μέτρησης αποτυπώματος άνθρακα που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας μπορεί όποιος επιθυμεί να βλέπει πόσο διοξείδιο του άνθρακα εκπέμπει στην ατμόσφαιρα σύμφωνα με τον τρόπο ζωής του, έτσι μπορεί να αλλάξει τις συνήθειες του και να προσαρμόσει τον τρόπο που ζει πιο οικολογικά προστατεύοντας το περιβάλλον. Το πρόγραμμα “Eco move- Ηλεκτροκίνηση” είναι ή υπηρεσία που χορηγεί εταιρικά ηλεκτρικά αυτοκίνητα σε συνεργασία με την εταιρία “ENGIE” και

αφορά την ίδια αλλά και άλλες εταιρείες που διαθέτουν στο προσωπικό τους εταιρικά οχήματα, καθώς και το πρόγραμμα “E-bikes” που σε συνεργασία με την εταιρεία “Brainbox” έχει τοποθετήσει ηλεκτρικά ποδήλατα σε διάφορα σημεία της πόλης διαθέσιμα για τους πολίτες, δίνοντας έτσι λύσεις οικολογικής μετακίνησης προς όλους. Ως προς την οικιακή ενέργεια έχει αναπτύξει το πρόγραμμα “Eco Root” που βοηθάει σε όλη τη διαδικασία προμήθειας και εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων που δίνει όφελος στους ιδιοκτήτες να παράγουν ενέργεια και με τον τρόπο αυτό να μειώνουν το κόστος ενέργειας της κατοικίας τους.

Πέρα από τις καινοτόμες δράσεις της όμως, η εταιρεία ΗΡΩΝ δείχνει το κοινωνικό της πρόσωπο και με άλλες δράσεις, όπως τα προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης ακριτικών νησιών, στήριξη σε πλημυροπαθείς και πυροπαθείς από τις πρόσφατες πλημμύρες και πυρκαγιές που είχαμε στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, την εθελοντική εργασία σε φιλανθρωπικά ιδρύματα και χορηγία αναπηρικών αμαξιδίων αλλά και ως προς τη τέχνη και τον πολιτισμό με τη χορηγία παραστάσεων της Εθνικής Λυρικής σκηνής.

3.2. – ELPEDISON A.E.

Η εταιρεία ELPEDISON είναι μέλος του ομίλου ELPEDISON μαζί με τις εταιρείες ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ και EDISON και άλλες που ιδρύθηκαν με σκοπό τη κατασκευή μονάδων παραγωγής ενέργεια όπως η δημιουργία της «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε. και η εξαγορά της εταιρείας «ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΘΙΣΒΗΣ Α.Ε.». Η εταιρική σύνθεση διαφοροποιείται αρκετές φορές από το 2005 και μετά. Στη εταιρεία «ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΘΙΣΒΗΣ ΑΕ» μέτοχοι ήταν και οι εταιρείες «EDISON», «ΕΛΛΑΚΤΩΡ» και «ΧΑΛΚΟΡ», η εταιρεία αυτή αργότερα απορροφήθηκε από τον όμιλο ELPEDISON και αργότερα αποχώρησαν τελείως.

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και προμήθεια φυσικού αερίου. Διατηρεί δύο μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, μία στη Θεσσαλονίκη που κατασκευάστηκε το 2005 και μια στη Θίβη Βοιωτίας που κατασκευάστηκε το 2007. Και στις δύο μονάδες, όπως και στην περίπτωση της εταιρείας «ΗΡΩΝ» που αναφέραμε παραπάνω, το βασικό καύσιμο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι το φυσικό αέριο, οπότε θεωρείται και το πιο

καθαρό ορυκτό καύσιμο, αυτό μας δείχνει και την υπευθυνότητα της εταιρείας ως προς το περιβάλλον, που από τη βασική της κιάλας δραστηριότητα επιλέγει να χρησιμοποιεί το φυσικό αέριο. Το 2017 η εταιρεία ELPEDISON ξεκίνησε την ευρύτερη προμήθεια φυσικού αερίου.

Το κοινωνικό προφίλ του ομίλου όμως δεν μένει σε αυτό, διότι η βιώσιμη ανάπτυξη είναι βασικό μέρος της αποστολής της και η εταιρική υπευθυνότητα εφαρμόζεται καθημερινά σε ολόκληρη την επιχειρηματική της δραστηριότητα. Όπως αναφέρεται και στην ιστοσελίδα της [...Η βιωσιμότητα και η αειφόρος ανάπτυξη αποτελεί στρατηγική παράμετρο του επιχειρηματικού μοντέλου της ELPEDISON και μεταφράζεται σε διαφορετικές προτεραιότητες. Η ικανοποίηση των πελατών μας, ο σεβασμός προς τους υφιστάμενους νόμους, η προστασία του περιβάλλοντος, η διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και των συνεργατών μας, η συνεργασία με τις τοπικές αρχές και τις τοπικές κοινότητες, είναι οι κατευθυντήριες αρχές που εμπνέουν τις ενέργειες όλων των υπαλλήλων και συνεργατών της...].

Ως προς τους πελάτες προτείνονται λύσεις για εξοικονόμηση ενέργειας, ως προς το περιβάλλον όλες τις οι δραστηριότητες συνάδουν με τις αρχές της «πράσινης ανάπτυξης», χρησιμοποιούνται ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έχουν εγκατεστημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης τελευταίας τεχνολογίας και δραστηριότητες για την προστασία της ποιότητας του αέρα, του κλίματος, του εδάφους και υπεδάφους και διαχείρισης των υγρών αποβλήτων. Επίσης δρουν και για την ελαχιστοποίηση θορύβου, δονήσεων και ηλεκτρομαγνητικών πεδίων. Για όλες της δράσεις της η εταιρεία ELPEDISON έχει λάβει την πιστοποίηση περιβαλλοντικής διαχείρισης προτύπου «EN ISO 14001:2015».

Η εταιρεία επίσης τηρεί τις κοινωνικές δεσμεύσεις της προς τις τοπικές κοινότητες καλύπτοντας της ανάγκες της σε ανθρώπινο δυναμικό από την τοπική αγορά εργασίας, δίνοντας παροχές τεχνικών υποδομών και επιδιορθώσεων σε σχολεία καθώς και υπηρεσίες πρώτων βοηθειών. Επίσης συνεργάζεται και υποστηρίζει τους «γιατρούς του κόσμου» και διάφορα αθλητικά σωματεία. Η ELPEDISON κατέχει ακόμα μια πιστοποίηση για την πολιτική διαχείρισης της υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας βάσει του προτύπου «OHSAS 18001:2007». Μερικές ακόμη κοινωνικές δράσεις της είναι η συμμετοχή στον κλασικό Μαραθώνιο της Αθήνας, η βοήθεια που προσφέρει στην ΕΛΕΠΑΠ, στα παιδικά χωριά sos και αρκετές δωρεές

σε διάφορες ΜΚΟ όπως το «Χαμόγελο του Παιδιού», στη «Κιβωτό του Κόσμου» και το κέντρο προστασίας παιδιού «ΜΗΤΕΡΑ».

3.3. - ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ - PROTERGIA

Η εταιρεία PROTERGIA A.E. είναι μέλος του ομίλου Μυτιληναίος, ο όμιλος ξεκίνησε τη δραστηριότητα του στη παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας το 2001 μέσω δυο θυγατρικών εταιρειών της «ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ- ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» και της «ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», λειτουργεί αιολικό πάρκο στο Σιδηρόκαστρο Σερρών από το 2006, το 2007 υπογράφει σύμβαση για τη κατασκευή μονάδας συνδυασμένου κύκλου παραγωγής ενέργειας με φυσικό αέριο στη Βοιωτία όπου τέθηκε σε λειτουργία το 2001, το 2010 ο όμιλος εξαγοράζει το 50,01% της εταιρείας ENDESA HELLAS, μετονομάζεται σε PROTERGIA και γίνεται ο μεγαλύτερος ανεξάρτητος παραγωγός ενέργειας στην Ελλάδα. Κατόπιν ακολουθούν διάφορες εξαγορές εταιρειών παραγωγής ενέργειας, τίθενται σε λειτουργία και άλλη σταθμοί παραγωγής ενέργειας και αιολικά πάρκα. Το 2014 η εταιρεία ξεκινάει την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και το 2017 γίνεται η συγχώνευση με τον «ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε.- ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ».

Από την σύντομη αναφορά για την παρουσίαση της εταιρείας είναι αρκετά προφανές ότι η εταιρεία έχει πολύ έντονο το αίσθημα υπευθυνότητάς αρχικά προς το περιβάλλον, επιλέγοντας να παράγει ενέργεια με το «καθαρότερο» καύσιμο, το φυσικό αέριο, όπως και οι προηγούμενες εταιρείες που αναλύθηκαν παραπάνω, με τη διαφορά ότι η συγκεκριμένη εταιρεία χρησιμοποιεί και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η χρήση και η λειτουργία αιολικών πάρκων. Από την έρευνα στην ιστοσελίδα για τη λειτουργία της συγκεκριμένης εταιρείας διαπιστώθηκε ότι η έμφαση που δίνεται για την εταιρική υπευθυνότητα και την Βιώσιμη ανάπτυξη είναι πολύ μεγάλη σε όλες τις δραστηριότητές της, από την βασική επιχειρηματική δραστηριότητά, στην απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού, από την ευαισθητοποίηση στα θέματα υγείας και τη διαχείριση της πανδημίας που πλήττει τον κόσμο αυτή την χρονική περίοδο, μέχρι και την υπεύθυνες επενδύσεις και την δημοσίευση οικονομικών και μη οικονομικών στοιχείων. Ολόκληρος ο όμιλος δείχνει με κάθε δυνατό τρόπο πόσο σημαντικό είναι για τον ίδιο τον όμιλο αλλά και για όλους η εταιρική υπευθυνότητα και οι δράσεις για βιώσιμη ανάπτυξη. Συνδέουν

άρρηκτα την εταιρική υπευθυνότητα με τη συνεχή βελτίωση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και τη δημιουργία αξιών και θετικού αντίκτυπου προς την κοινωνία. Δεν θεωρείτε ότι είναι μια νομική υποχρέωση και δέσμευσή αλλά ότι είναι ο μόνος τρόπος στην σύγχρονες και συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις να διακριθείς και να εξελιχθείς. Επίσης έχει υιοθετήσει τους δεκαεπτά στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της «Ατζέντα 2030» καθώς συμμετέχει και η ίδια στο Οικουμενικό σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών και έχει προσαρμόσει στις πρακτικές σε αυτούς τους στόχους και στα πρότυπα της ατζέντας.

Παρακάτω ακολουθεί απόσπασμα συνέντευξης του κύριου Γεώργιου Γαλάνη, προϊστάμενου Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του ομίλου «ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ», στην εφημερίδα «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» σε αφιέρωμα για την «ΑΤΖΕΝΤΑ 2030»,

«... «για τη MYTILINEOS η δέσμευση στη Βιώσιμη Ανάπτυξη, σε ένα παγκοσμιοποιημένο πλέον περιβάλλον, είναι πρωτίστως μία διαδικασία συνεχούς μάθησης και αυτο-βελτίωσης που στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της, μέσω της ανάπτυξης της περιβαλλοντικής και κοινωνικής της επίδοσης αλλά και της ορθής διακυβέρνησης (ESG).

Εστιάζοντας στην περιβαλλοντική επίδοση της MYTILINEOS, η συμβολή της στους Παγκόσμιους Στόχους 4, 9, 12, 13 αποτελεί καθοριστικό παράγοντα υλοποίησης της στρατηγικής της για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Κοινός στόχος όλων των παραγωγικών μονάδων της εταιρείας παραμένει η περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικής χρήσης της ενέργειας καθώς και η σταθεροποίηση και μείωση των αέριων ρύπων. Το 2018 η εταιρεία ολοκλήρωσε την αναθεώρηση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζει σύμφωνα με τις νέες προδιαγραφές του προτύπου ISO14001/2015. Παράλληλα διατήρησε τις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής της στην καμπύλη υψηλής απόδοσης, αξιοποιώντας το φυσικό αέριο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ενώ η λειτουργία της νέας σύγχρονης μονάδας διαπύρωσης αλουμίνας, που ολοκλήρωσε 1 χρόνο λειτουργίας, συνέβαλε καθοριστικά στη μείωση των επιμέρους εκπομπών CO2 και των εκπομπών σκόνης του Τομέα Μεταλλουργίας κατά 86.616 και 18,8 τόνους αντίστοιχα.

Παράλληλα, οι επενδύσεις της εταιρείας τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε οικονομικούς πόρους στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης ενισχύουν την αναγνωρισμένη συμβολή της στον τομέα της καινοτομίας. Έτσι, στην κατεύθυνση της

κυκλικής οικονομίας, η MYTILINEOS συμμετέχει σε σημαντικά ευρωπαϊκά προγράμματα και έργα διαχείρισης Καταλοίπων Βωζίτη, τα αποτελέσματα των οποίων θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου βιομηχανικής συμβίωσης...»

Ο κύριος Γαλάνης αρχικά αναφέρει την εναρμόνιση του ομίλου με τους 17 βασικούς στόχους της «Ατζέντα 2030», το που εστιάζουν και κάποιες σημαντικές δράσεις για την επίτευξη των στόχων άμεσα αλλά και για τα επόμενα έτη. Ο όμιλος έχει αναπτύξει όλες τις δράσεις βασισμένες στους παγκόσμιους στόχους της «Ατζέντα 2030» αλλά και τον τρόπο που προβάλλει αυτές και παρουσιάζει τα αποτελέσματα τους. Βάσει των στόχων 3 και 8 ο όμιλος διασφαλίζει το εργασιακό περιβάλλον χωρίς ατυχήματα ή επαγγελματικά νοσήματα, ο συνεχής περιορισμός των περιβαλλοντικών επιδράσεων και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καλύπτουν τους στόχους 6,7,12,13,14 και 15 για την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, την ενέργεια και τις εκπομπές αερίων, τη πρόληψη της ρύπανσης, τη διαχείριση νερού και αποβλήτων. Για τον στόχο 16 σχετικό με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας, ο όμιλος διατηρεί την κανονιστική συμμόρφωση και έχει συνεχή εγρήγορση για την αντιμετώπιση συνθηκών που μπορεί να ευνοήσουν περιστατικά διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα και της δραστηριότητες. Η συνεχής ανάπτυξη, η διαχείριση και η διατήρηση ενός αφοσιωμένου ανθρώπινου δυναμικού και πρακτικές που προάγουν το εργασιακό περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, δίνοντας ίσες ευκαιρίες καλύπτουν τους στόχους 4,5,8,9 και 10, ο συστηματικός διάλογος για τη διατήρηση των σχέσεων με τους Κοινωνικούς εταίρους καθώς και οικιοθελής συμμετοχή σε επιχειρηματικά δίκτυα για τη βιώσιμη ανάπτυξη για τον στόχο 17, οι δράσεις, η συνεισφορά στις τοπικές κοινότητες και ο σεβασμός των δικαιωμάτων των πολιτών καλύπτουν τους στόχους 8 και 11, η ανάπτυξη του εθελοντισμού, χορηγικών και κοινωνικών προγραμμάτων επιτυγχάνουν τους στόχους 1,2,3,4 και 11 και τέλος για τους στόχους 3,12 και 16 δίνουν προσοχή στην ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών με προδιαγραφές ασφαλείας για τους πελάτες και όλους εμπλεκόμενους καθώς και τη έμφαση για υπεύθυνες «πράσινες» προμήθειες για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ο όμιλος απόλυτα ευθυγραμμισμένος με τη φιλοσοφία της βιώσιμης ανάπτυξης του Οικουμενικού συμφώνου και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ISAE3000 και AA1000 δημοσιεύει σε ετήσια βάση τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία, με τις εκθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης, εκθέσεις προόδου και άλλες μελέτες και σε αυτές παρουσιάζει

τις δράσεις σε ετήσια βάση, τα αποτελέσματα των δράσεων καθώς και το πλάνο για το επόμενο έτος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία από την πιο πρόσφατη έκθεσή για το έτος 2019, που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2020, ο όμιλος υλοποιεί τεράστια προγράμματα κοινωνικής ευθύνης και βιώσιμης ανάπτυξης και τα παρουσιάζει αναλυτικά και ανά στόχο της ατζέντας. Εκτός από όσα προαναφέρθηκαν που έχουν ενσωματωθεί πλήρως στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα, όλες τις παραμέτρους και τα πρότυπα συμφωνά με τους δεκαεπτά στόχους, παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες ακόμη δράσεις τους.

Ως προς την κοινωνική συνεισφορά ο όμιλος έχει δημιουργήσει το πρόγραμμα «Εμπράκτως» στο οποίο την τελευταία δεκαετία έχει επενδύσει δεκατρία εκατομμύρια ευρώ, το πρόγραμμα αυτό είναι ένα σύστημα διαχείρισης και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής και πραγματεύεται την κουλτούρα του ομίλου και τις επιχειρηματικές αξίες, τις επιδράσεις, τις βασικές κοινωνικές ανάγκες και τους παγκόσμιους στόχους. Ουσιαστικά είναι μια πλατφόρμα που η εταιρεία δέχεται προτάσεις από διάφορους κοινωνικούς φορείς που υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά, αυτές αξιολογούνται από τους αρμόδιους Χορηγιών και Κοινωνικών προγραμμάτων, και σύμφωνα με τη διαβάθμιση της αξιολόγησης προωθούνται τα αιτήματα σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Για το σκοπό αυτό έχει δημιουργηθεί και μια βάση για την παρακολούθηση των αιτημάτων από τους εμπλεκόμενους.

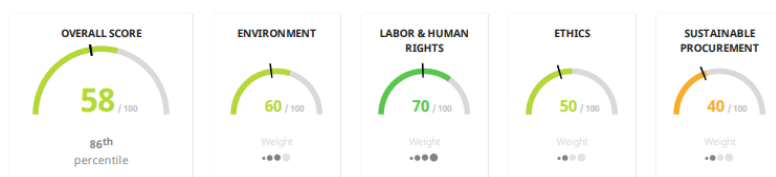
Ο όμιλος οικειοθελώς συνεργάζεται και υποστηρίζει διάφορους φορείς και πρωτοβουλίες Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και βιώσιμης ανάπτυξης, όπως το ότι είναι μέλος του CSR HELLAS, του Συμβουλίου Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΣΕΒ, επίσης ακολουθεί από το 2008 τα πρότυπα του GRI (GRI Standards) και τις πιο σύγχρονες εκδόσεις του σχετικά με ένα παγκόσμια αποδεκτό πλαίσιο αναφοράς για τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις του, καθώς επίσης από το 2008 βάσει του Οικουμενικού συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών τηρεί τις αρχές του συμφώνου και εκδίδει σε ετήσια βάση τις επιδόσεις της εταιρείας με την αναφορά «UNGC CoP Advanced Level», επίσης είναι πιστοποιημένη με πρότυπα όπως το ISO26000 από το 2012 για την εταιρική διακυβέρνηση, προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εργασιακές πρακτικές, περιβαλλοντική προστασία, δίκαιη λειτουργία, ευθύνη προς τους καταναλωτές αλλά και τις επτά θεμελιώδεις αρχές της εταιρικής

κοινωνικής ευθύνης για τη λογοδοσία, διαύγεια, ηθική, σεβασμό συμφερόντων, δικαιωμάτων και νόμων και άλλα όπως ISO9001/2015, ISO14001/2015, ISO45001:2018 και OHSAS 18001 για την διαχείριση ποιότητας περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας. Η εταιρεία επίσης αξιολογείται από τον κορυφαίο οργανισμό αξιολόγησης προμηθευτών «EcoVadis» για θέματα υπεύθυνης επιχειρηματικότητας, ο οποίος αξιολογεί τη ποιότητα του συστήματος διαχείρισης Εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μια εταιρείας από τις πολιτικές που εφαρμόζει και τα αποτελέσματα της, συμμετέχοντας σε αυτόν το φορέα η εταιρεία Μυτιληναίος δίνει τη δυνατότητα στους πελάτες να έχουν πρόσβαση κατόπιν αιτήματος τους σε αναφορές σχετικές με τις επιδόσεις της, παρακάτω παρατίθεται και ένα απόσπασμα από την σχετική αναφορά (CSR Performance Overview).

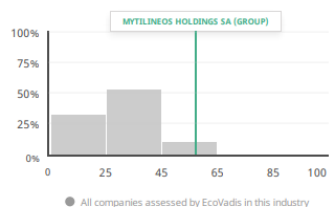
CSR PERFORMANCE OVERVIEW

Score breakdown

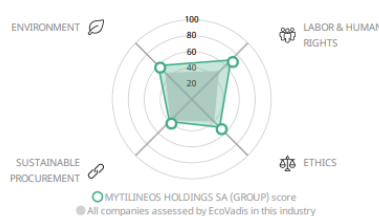
CSR Performance ● Insufficient ● Partial ● Moderate ● Advanced ● Outstanding — Average score

Overall score distribution

Theme score comparison

Ακόμη ένας τομέας που αποδεικνύει ο όμιλος την εταιρική του υπευθυνότητα είναι και το τομέας των Κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων ώστε να ανέβει στις λίστες των επενδυτών, έτσι δημοσιοποιεί τις επιδόσεις ετησίως και βάσει δεικτών που τις αξιολογούν ως προς τις πρακτικές τους για το περιβάλλον, την κοινωνία, και την εταιρική διακυβέρνηση. Ο όμιλος έχει πιστοποιηθεί από την FTSE Russell, πάροχο χρηματιστηριακών δεικτών, έχοντας πρώτα αξιολογηθεί από ανεξάρτητο φορέα με τα κριτήρια FTSE4Good και πληροί τις προϋποθέσεις να συμπεριληφθεί η μετοχή της στη σειρά δεικτών FTSE4Good και κατατάσσει την εταιρεία στη παγκόσμια λίστα των επιχειρήσεων που διαχειρίζονται καλύτερα τους κινδύνους για κοινωνικά, περιβαλλοντικά και εταιρικής διακυβέρνησης θέματα.

Δεν μένει όμως σε αυτό όσο αφορά των Κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων , διότι συμμετέχει και αξιολογείτε και από άλλους φορείς και συστήματα, όπως το Arabesque S-Ray, το ISS Quality Score, CDP, CSR Hub και την Bloomberg. Η Bloomberg, η οποία είναι από τις μεγαλύτερες υπηρεσίες παροχής χρηματοπιστωτικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο, διενεργεί σε ετήσια βάση την έρευνα «ESG Bloomberg Survey» στην οποία η «Μυτιληναίος» συμμετέχει από το 2011. Στην πιο πρόσφατη έρευνα η εταιρεία «Μυτιληναίος» κατατάσσεται στην 1^η θέση στις ελληνικές επιχειρήσεις και 47^η παγκοσμίως για την επίδοση της σχετικά με τη δημοσιοποίηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών στοιχείων της (ESG Rating). Το Arabesque S-Ray είναι ένα εργαλείο μέτρησης που έχει δημιουργήσει η εταιρεία Arabesque, εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίων, η οποία προσπαθεί με τη χρήση ποσοτικών μοντέλων ανάλυσης δεδομένων να αξιολογεί της επιδόσεις βιωσιμότητας των επιχειρήσεων συμφωνά με τις κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές τους και βάσει των αρχών του Οικουμενικού σύμφωνου των Ηνωμένων Εθνών. Το ινστιτούτο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης έχει δημιουργήσει την πλατφόρμα CSR Hub που αξιολογεί τις επιχειρήσεις συμφωνά με της τέσσερις κατηγορίες του δείκτη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (κοινωνία, ανθρώπινο δυναμικό, περιβάλλον και διακυβέρνηση) και η εταιρεία «Μυτιληναίος» βρίσκεται στις πέντε πρώτες θέσεις ανάμεσα σε εικοσιτέσσερις ελληνικές εταιρείες. Όσο για το ISS Quality Score, είναι δείκτης που έχει δημιουργήσει η εταιρεία ISS, εταιρεία παροχής υπηρεσιών σε θεσμικούς επενδυτές για θέματα υπεύθυνων επενδύσεων και εταιρικής διακυβέρνησης και αναφέρεται στη δημοσιοποίηση των μη-χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Στόχος του δείκτη είναι να δώσει έμφασή στο επενδυτικό κοινό στα κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια. Η βαθμολόγηση του δείκτη είναι στη κλίμακα από «1» έως «10» με υψηλό δείκτη δημοσιοποίησης και διαφάνειας το «1» και χαμηλότερο το «10», η εταιρεία «Μυτιληναίος» βάση του παρακάτω πίνακα που παρατίθεται, βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα.

	Aug	Sep
Environment	2	2 ▲
Risk & Opportunities	1	1
Carbon and Climate	4	4
Natural Resources	1	1
Waste & Toxicity	1	1

	Aug	Sep
Social	2	1 ▲
Human Rights	4	2
Labor, Health, & Safety	3	1
Stakeholders & Society	1	1
Product Safety, Quality, & Brand	1	1

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο αυτής της εργασίας αναπτύχθηκε η μελέτη των τριών εταιρειών ενέργειας και πώς αυτές λειτουργούν στα πλαίσια της εταιρικής υπευθυνότητας, επίσης αναφέρθηκαν συγκεκριμένες δράσεις τους στα πλαίσια της ΕΚΕ. Και οι τρεις εταιρείες κατέχουν πιστοποιήσεις συμφωνά με πρότυπα για το περιβάλλον, τη διαχείριση ποιότητας, υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων καθώς και διάφορες άλλες.

- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη παρούσα εργασία ξεκινήσαμε με την ιστορική αναδρομή από την εμφάνισή της έννοιας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης μέχρι και σήμερα. Ακολούθησε ο εννοιολογικός προσδιορισμός της ο οποίος σύμφωνα με τις αναφορές ήταν πολύπλοκος και με την πάροδο των χρόνων μεταλλασσόταν και προσαρμοζόταν σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της κάθε εποχής. Καθώς και η ονομασία της, αρχικά ως «Κοινωνική Ευθύνη» και στη συνέχεια ως «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη» αλλά και οι συναφείς έννοιες που αναπτύχθηκαν κατά τα χρόνια εφαρμογής της όπως είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, η εταιρική υπευθυνότητα και οι υπεύθυνες επενδύσεις, οι οποίες βασίζονται στην ουσία και το αντικείμενο της, που από την απλή φιλανθρωπία και τη προστασία του περιβάλλοντος κατάφερε να συνδεθεί με τις βασικές επιχειρηματικές δραστηριότητες, το marketing και τις αποδόσεις των εταιρειών.

Στο επόμενο κομμάτι παρουσιάστηκαν ορισμένες δράσεις και πρωτοβουλίες σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο οι οποίες τα τελευταία χρόνια αυξάνονταν συνεχώς, κάνοντας πολύ μεγάλο έργο για την εξάπλωση της ΕΚΕ, έτσι θεσπίστηκαν διάφοροι φορείς που προήγαγαν την ΕΚΕ καθώς και πολλές κατευθυντήριες γραμμές και κίνητρα για την εφαρμογή της από όλο και περισσότερες επιχειρήσεις, φορείς και ομάδες.

Με την πάροδο των χρόνων τα γεγονότα που οδήγησαν στην εξέλιξη της ΕΚΕ ήταν πολλά, και αυτό προκύπτει είτε εμπειρικά είτε από το αποτέλεσμα της έρευνας που διενεργήθηκε για την εργασία αυτή. Τα γεγονότα αυτά αφορούν είτε τα αποτελέσματα της μόλυνσης του περιβάλλοντος και της εξάντλησης των φυσικών πόρων είτε των καταχρηστικών πρακτικών από επιχειρήσεις, ομάδες και κυβερνήσεις. Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η ανάληψη ευθύνης για τα κακώς κείμενα είτε ως προς το περιβάλλον είτε ως προς την ανάπτυξη του κόσμου γενικότερα και προς όλους τους τομείς δείχνει μονόδρομος καθώς και η υιοθέτηση υπεύθυνου και βιώσιμου τρόπου ζωής και δραστηριότητας ατομικά και ομαδικά. Οι επιχειρήσεις μιας και κατέχουν πολύ μεγάλο μέρος της κάθε κοινωνίας και επηρεάζουν άμεσα το κοινωνικό σύνολο είναι απαραίτητο να συνδεθούν με υπεύθυνες πρακτικές είτε για το βιώσιμο δικό τους μέλλον είτε για το κοινό μέλλον, ανεξαρτήτως αντικειμένου δραστηριότητας τους.

Στη συνέχεια γίνεται αναφορά σε έναν τομέα αρκετά αμφιλεγόμενο, τον τομέα της ενέργειας, που από τη βασική τους δραστηριότητα η περιβαλλοντική επιβάρυνση είναι μεγάλη, είτε λόγω των εκπομπών αποβλήτων και αερίων είτε λόγω της μεγάλης χρήσης φυσικών πόρων. Πραγματοποιήθηκε μελέτη τριών μεγάλων ελληνικών επιχειρήσεων ενέργειας, ΉΡΩΝ, ELPEDISON, PROTERGIA, οι οποίες έχουν υιοθετήσει πρακτικές ΕΚΕ και στον τρόπο παραγωγής ενέργειας αλλά και γενικότερα σε όλη τη δραστηριότητα τους.

Οι δύο πρώτες εταιρείες παρουσιάζουν το πλάνο δράσης τους λίγο πιο συνοπτικά και σε επίπεδο εταιρείας, αντίθετα η εταιρεία Protergia παρουσιάζει τη δράση της στα πλαίσια όλου του ομίλου Μυτιληναίος συλλογικά, το οποίο είναι πιο λεπτομερές και αναλυτικό. Όλες οι εταιρείες έχουν μεγάλη συνεισφορά σε φιλανθρωπικές ενέργειες και οργανισμούς, το εύρος των δράσεων τους δε περιορίζεται μόνο στο εξωτερικό περιβάλλον, ακολουθούν τις τρεις διαστάσεις της ΕΚΕ οπότε το φάσμα των ενεργειών τους απευθύνεται και εσωτερικά και εξωτερικά και είναι πλήρως ενταγμένο στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Ο όμιλος Μυτιληναίος παρουσιάζει σε ετήσια βάση την έκθεσή μη χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, βάσει οδηγιών των διεθνών προτύπων, την έκθεση απόδοσή της σύμφωνα με δείκτες εταιρικής υπευθυνότητας σε συνδυασμό με τη συνολική απόδοση της εταιρείας, επίσης είναι πιστοποιημένη με τα περισσότερα πρότυπα. Συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς διασκέψεις και είναι μέλος ευρωπαϊκών και διεθνών φορέων που προάγουν την εταιρική υπευθυνότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Κατά την ολοκλήρωση της εργασίας διαπιστώνεται ότι μετά από περίπου είκοσι χρόνια από την «γέννηση» της έννοιας, αυτή έχει αναπτυχθεί και συνεχίζει να αναπτύσσεται και να εφαρμόζεται όλο και πιο πολύ από οργανισμούς και επιχειρήσεις και είναι ξεκάθαρο ότι για να μπορεί να υπάρχει μέλλον πρέπει όλοι συλλογικά να δρούμε υπεύθυνα προς το περιβάλλον, να υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματα των ανθρώπων και να ακολουθείτε κοινή πορεία για το κοινό καλό.

Βιβλιογραφία:

- Μ. Βαξεβανίδου, (2011), Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη , Αθήνα, Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε.
 - J.Izzo, (2017) , Οι Πέντε Κλέφτες της Ευτυχίας, Εκδόσεις Διόπτρα
 - Κ.Σαλαβούρα, (17/10/2019), Άρθρο ιστοσελίδας ‘ΕΠΙΧΕΙΡΩ’ : «Η λύση για Βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει την διαφάνεια της επιχειρηματικότητας», <https://www.epixeiro.gr/article/146152>
 - Α.Κατσούδας, (25/5/2019), Εφημερίδα ‘LIFO’ : «Εταιρική κοινωνική ευθύνη: Όταν οι επιχειρήσεις επιστρέφουν το καλό στην κοινωνία» , https://www.lifo.gr/articles/greece_articles/238290/etairiki-koinoniki-eythyni-otan-oi-epixeiriseis-epistrefoun-to-kalo-stin-koinonia
 - Ελληνικό Δίκτυο ΕΚΕ : <https://www.csrhellas.net/about-us/timeline> , <https://www.csrhellas.net/about-us/csrh-mission/>
 - Ελληνικό Δίκτυο ΕΚΕ, Θέματα ΕΚΕ-Περιβάλλον : <https://www.csrhellas.net/network/themata-eke/perivallon/>
 - Ελληνικό Δίκτυο ΕΚΕ, «Καθαρή Ενέργεια» : http://www.csrhellas.net/network/sdgs/7-fthini_kathari_energeia/
 - Αντζέντα 2030 – Παγκόσμιοι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης: <https://inactionforabetterworld.com/17-pagkosmioi-stoxoi/>
 - Γκρό Χάρλεμ Μπρούντλαντ : https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%BA%CF%81%CE%BF_%CE%A7%CE%AC%CF%81%CE%BB%CE%B5%CE%BC_%CE%9C%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%8D%CE%BD%CF%84%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CF%84
 - Energia.gr, Συνέντευξη Γ.Χ.Μπρούντλαντ, (14/12/2016) : <https://www.energia.gr/article/111599/mproyntlant-h-mahh-enantion-ths-klimatikhs-allaghs-prepei-na-synehistei>
 - «Η Γέννηση και η εξέλιξη της Βιώσιμης Ανάπτυξης», Περιοδικό Παράλλαξη, (22/4/2015) : <https://parallaximag.gr/parallax-view/i-gennisi-ke-i-exelixa-tis-viosimis-an>
 - «17 Στόχοι για έναν καλύτερο κόσμο έως το 2030», Naftemporiki.gr, (04/01/2019), Απόσπασμα συνέντευξης Γ.Γαλάνη - Όμιλος Μυτιληναίος: <https://m.naftemporiki.gr/story/1430371>
 - ΗΡΩΝ : <https://www.heron.gr/draseis/>
 - ELPEDISON : <https://www.elpedison.gr/gr/etairiki-uepethunotita/>
 - PROTORGIA-Όμιλος Μυτιληναίος : <https://www.mytilineos.gr/el-gr/corporate-social-responsibility-policy/about-corporate-social-responsibility>
- Δείκτης Εταιρικής υπευθυνότητας, Λίστα Ελληνικών Εταιρειών (CSR HUB): <https://www.csrhub.com/search/country/Greece?page=1>